

KORRALDUS

08.05.2024 nr DM-126572-13

Tuuraste uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/520870 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning Osaühing Saarepõllu Haldus 30.11.2023 esitatud taotluse, otsustan:

1.1. Anda Osaühing Saarepõllu Haldus (registrikood 16713587) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/520870 Tuuraste uuringuruumis kehtivusajaga 5 aastat.

1.2. Lisada antavale uuringuloale täiendavad tingimused vastavalt korralduse peatükis 3. toodud kaalutlustele.

1.3. Korraldus jõustub Osaühingule Saarepõllu Haldus teatavaks tegemisest.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/520870 lahutamatu osa.

Uuringuluba nr L.MU/520870 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

Osaühing Saarepõllu Haldus (registrikood 16713587, aadress Pärnu maakond, Pärnu linn, Kihlepa küla, Saare tee 12, 88305) esitas 30.11.2023 Keskkonnaametile Tuuraste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis, edaspidi *KOTKAS* 30.11.2023 dokumendina nr DM-126572-1).

Taotletav uuringuruum asub Audru metskond 12 (katastriüksuse tunnus 15905:002:0393, maa sihtotstarve on maatulundusmaa 100%, pindala on 14,97 ha) kinnistu kirdeosas. Katastriüksuse omanik on Eesti Vabariik, valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus.

Tegemist on tarbevaru uuringuga. Taotletava Tuuraste uuringuruumi pindala on 8,94 ha. Uuringuluba taotletakse 5 aastaks. Geoloogilise uuringu käigus rajatakse kuni 15 uuringukaevet/ puurauku sügavusega kuni 10 m. Uuritavaks maavaraks on ehitusliiv. Hinnanguline maavara kogus, arvestades kaevandamiskadusid on 114 tuh m³. Uuritava maavara võimalik kasutusvaldkond on taotluse kohaselt teede-ja üldehitus. Uuringu teostaja on Kobras OÜ (registrikood 10171636).

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (07.12.2023 kiri nr 9-3/23/17475-2).

Taotletava uuringuruumi teenindusalal ei ole kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala edelaservast ~100,2 m kaugusel asub üle 25 km² suuruse valgalaga veekogu Tuuraste oja (Tuuraste jõgi, Eesti looduse infosüsteemi kood VEE1121800). Kattumist Tuuraste oja kalda piiranguvööndiga (100 m) ei ole.

Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaservast vähemalt 0,5 m kaugusel asub metsatee Saueaugu tee (nr 1590510), mis on lõiguti metsatee ja lõiguti eratee.

Taotletava uuringuruumi teenindusala kaguservast vähemalt 31,8 m kaugusel asub maaparandussüsteem, mille maaparandussüsteemide registri kood on 6112180020060001.

Rail Balticu raudtee kavandatav trassikoridor asub taotletava uuringuruumi teenindusalast ~18,3 km kaugusel ida suunas.

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 30.11.2023.

Tuuraste uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid. Ala kattub osaliselt merikotka (*Haliaeetus albicilla*) elupaigaga.

Tuuraste uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

Keskkonnaamet avaldas MaaPS § 30 lõike 2 alusel uuringuloa menetluse algatamise teate 20.12.2023 ametlikus väljaandes. Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest 20.12.2023 kirjaga nr DM-126572-3. Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igapäev õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Üks eraisik avaldas telefoni teel soovi saada teavitusi edasisest menetlusest.

Keskkonnaamet saatis MaaPS § 27 lõike 3 alusel 20.12.2023 kirjaga nr DM-126572-5 uuringuloa taotluse riigivara valitseja volitatud asutusele.

Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi *RMK*) riigivara valitseja volitatud asutusena kooskõlastas 03.01.2024 kirjaga nr 3-1.1/2023/7891 (KOTKAS 03.01.2024 nr DM-126572-6)

Tuuraste uuringuruumis geoloogilise uuringu teostamise Pärnu maakonnas Pärnu linnas Tuuraste külas asuval katastriüksusel Audru metskond 12 (katastritunnus 15905:002:0393) järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Vändra metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloa täiendavateks tingimusteks.

Keskkonnaamet saatis MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt 20.12.2023 kirjaga nr DM-126572-4 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Pärnu Linnavalitsus) tähtajaga kaks kuud.

Kohaliku omavalitsuse 05.02.2024 korralduses nr 64 on märgitud, et *uuringuloa andmine on põhjendatud, kuid selle juures tuleb arvestada, et see ei saa käesolevas korralduses antud selgitustest lähtuvalt luua ootust ega eeldust, et maavarade avastamisel on võimalik neid viivitamatult tingimusteta ja piiranguteta kaevandama asuda* (KOTKAS 07.02.2024 nr DM-126572-7).

Lisaks on korralduses välja toodud, et *Pärnu linna, sh Audru osavallakogu hinnangul ei ole uuringu tegemise tulemusel avastava liiva või mõne muu maavara kaevandamine piirkonnas praeguseid asjaolusid arvestades võimalik. Vahetult uuringuruumi kõrval asuvad majapidamised ja seega omaks maavara kaevandamine suure tõenäosusega märkimisväärsed mõjud, mille talumiskohustust naaberkinnistute omanikele panna ei ole võimalik. Lisaks asub uuringuruum rohevõrgustikus, mida karjäär vahetult ka mõjutaks ja seda ka juhul, kui käesolev geoloogiline uuring ümbruskonna keskkonnatingimusi ei mõjuta. Eelnevast tuleneval leiab Pärnu linn, et uuringuloa andmine ei saa luua eeldust ega ootust maavara kaevandamiseks kaevandamisloa saamiseks.*

Keskkonnaamet pani MaaPS § 30 lõike 5 alusel õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks 12.03.2024 ametlikku väljaandesse Ametlikud Teadaanded.

Vastavalt HMS § 49 lõigetele 1 ja 3 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ning taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet edastas eelnõud tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks huvitatud isikutele ja taotlejale 12.03.2024 kirjaga nr DM-126572-8.

Osaühing Saarepõllu Haldus märkis 25.04.2024 kirjas, et nõustub Tuuraste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa andmise otsuse ja uuringu loa eelnõus toodud tingimustega ning ei esita eelnõu kohta täiendavaid ettepanekuid ega vastuväiteid (KOTKAS 26.04.2024 nr DM-126572-10).

Tulenedes asjaolust, et Tuuraste uuringuruumi geoloogilise uuringuloa andmise otsuse eelnõu avalikustamise ajal kanti Eesti Looduse Infosüsteemi Tuuraste merikotka püsielupaik, täiendati loa ja korralduse eelnõusid.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 4 kohaselt, kui eelnõu või taotlust muudetakse pärast väljapanekut isiku kahjuks, kelle õigusi eelnõu või taotlus puudutab, teavitab haldusorgan teda sellest ning annab talle võimaluse tutvuda eelnõu või taotlusega ja esitada selle kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Keskkonnaamet küsis Osaühingult Saarepõllu Haldus 02.05.2024 kirjaga nr DM-126572-11 arvamust või vastuväiteid täiendatud uuringuloa andmise otsuse ja loa eelnõudele kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Osaühing Saarepõllu Haldus vastas 03.05.2024, et on tutvunud eelnõuga ja palub Keskkonnaametil luba väljastada (KOTKAS 07.05.2024 nr DM-126572-12).

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu 1“ (edaspidi *määrus nr 224*). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on Kobras OÜ (registrikood 10171636, aadress Riia tn 35, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond).

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmel ja jäätmelade ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse (edaspidi *Jääts*) § 35² tähenduses tuleb uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse *Jääts* §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

Uuringuloo taotluse seletuskirja kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmel ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Osaühingu Saarepõllu Haldus esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloo menetlemiseks.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva uuringuks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne keskkonda olulist vibratsiooni-, valguse-, soojuse-, kiirguse- ja lõhnahäiringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring ei mõjuta põhjavee seisundit, kuna uuringute käigus ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja. Uuringu käigus mõõdetakse kaevandisse ilmuva vee tase. Veetaseme mõõtmine ei põhjusta põhjavee taseme alanemist ega mõjuta muul moel põhjavee seisundit. Lisaks suletakse kaeveõõned kohe peale proovide võtmist väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

Vastavalt MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloo andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

Vastavalt MaaPS § 35 lõikele 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga.

Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Vastavalt MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringuloa andmisel puudub riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolek. RMK nõustus 03.01.2024 kirjaga nr 3-1.1/2023/7891 (KOTKAS 03.01.2024 nr DM-126572-6) uuringute tegemisega tingimustel, mis lisatakse antava uuringuloa täiendavateks tingimusteks. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 kohast keeldumise alust.

Tulenevalt asjaolust, et MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 2-5, 8, 11 ja lõige 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu, neid käesolevas korralduses ei käsitleta.

Tuuraste uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 11). Lähim Natura 2000 ala asub 2,5 km kaugusel idas (Pärnu lahe linnuala).

07.04.2024 on Eesti Looduse Infosüsteemi kantud Tuuraste merikotka püsielupaik. Merikotka elupaik ulatub osaliselt taotletavale Tuuraste uuringuruumi teenindusosalale. Merikotkas on väga tundlik pesitsusaegse häirimise suhtes ja võib kurna hüljata ühekordse häirimise tulemusena. Merikotkast häirivad pesitsusaegsed (15.02-31.07) raie- ja istutustööd, puidu väljavedu, kuivenduskraavide ning väljaveoteede rajamine ja hooldamine, inimeste juhuslik liikumine, sh pesa lähedal nt maastikusõidukiga sõitmine. Sellest tulenevalt on merikotka kaitse- ja tegevuskavas (<https://keskkonnaamet.ee/media/713/download>) leitud, et pesadele lähemale kui 500 meetrit ei tohiks uusi taristuobjekte, nt elamuid ja teid ehitada, sest nendest lähtub uus häiring, mida kotkaste pesapaigavaliku hetkel ei eksisteerinud.

Arvestades eeltoodut ohustab kaevandamine merikotka soodsat seisundit ning seda ei saa seal tõenäoliselt lubada. Sellest tulenevalt tuleb jätta merikotka elupaigaga kattuv osa uuringualast välja. Samuti on kogu alal uuringute tegemine lubatud üksnes väljaspool merikotka pesitsusperioodi, mis kestab 15.02-31.07. Uuringute tegemine ei anna õigustatud ootust edaspidiseks kaevandamiseks, kuna see vajab eelnevalt võimalike mõjude hindamist, seega juhul kui alale esitatakse kaevandamisluba, tuleb taotluses hinnata võimalikke mõjusid merikotka elupaigale.

Keskkonnaamet määrab merikotka elupaigast tulenevalt loale järgmised täiendavad tingimused:

1. planeeritavas uuringupunktis, mis asub teenindusala piiripunkti nr 10 kõrval ei ole uuringute teostamine lubatud. Piiripunktide 8 ja 11 vahele ei ole lubatud planeerida täiendavaid uuringuauke;
2. uuringute välitööd ei ole lubatud ajavahemikul 15.02-31.07.

Tuuraste uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 3).

Keskkonnaamet märgib, et varasematele kogemustele ja aastatepikkusele praktikale tuginedes saab väita, et pinnakatte maavara geoloogiliste uuringute teostamisega kaasnevad

keskkonnamõjud on minimaalsed. Geoloogilise uuringu mõju kestvus on lühiajaline ega ulatu uuringuruumi piiridest väljapoole, välitööd kestavad üldjuhul 1-3 päeva ning uuringupuuraugud likvideeritakse koheselt peale rajamist ja kirjeldamist.

Vastavalt MaaPS 35 lõikele 2 punktile 1 keeldutakse uuringuloa andmisest, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Osaühingul Saarepõllu Haldus ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga 07.05.2024).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Vastavalt HMS § 3 lõikele 1 võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusest tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Geoloogilise uuringu loa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt maapõueseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, looduskaitse seadus, jäätmeseadus jt) sätestatud nõuded. Sellest tulenevalt ei ole tarvidust geoloogilise uuringu loal täiendavate tingimuste osas dubleerida õigusaktidega juba reguleeritud. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Tuuraste uuringuruumi uuringuloale seatakse järgmised täiendavad tingimused:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Vändra metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;
3. planeeritavas uuringupunktis, mis asub teenindusala piiripunkti nr 10 kõrval ei ole uuringute teostamine lubatud. Piiripunktide 8 ja 11 vahele ei ole lubatud planeerida täiendavaid uuringuauke;
4. uuringute välitööd ei ole lubatud ajavahemikul 15.02-31.07.

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Reet Siilaberg
juhataja
ringmajanduse osakond

Lisad:

1. Geoloogilise uuringu luba
2. Tuuraste_uuringuruumi_GULT_plaan.pdf

Teadmiseks: Maa-amet, Pärnu Linnavalitsus, Riigimetsa Majandamise Keskus

Merike Rosin
vanemspetsialist
maapõuebüroo